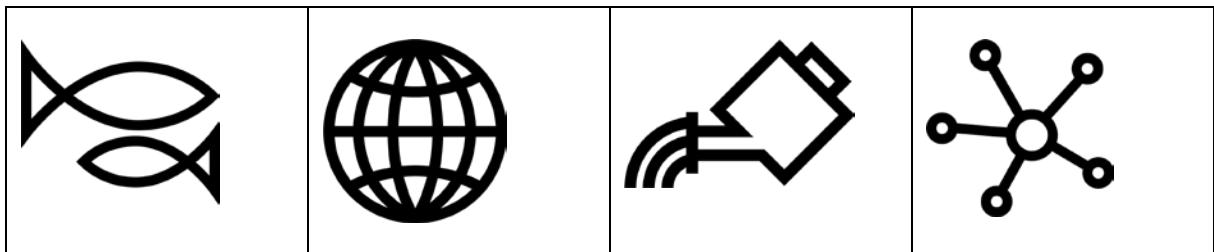

Omstillingsplan 2021-2023

V O X
D Y R Ø Y

Et attraktivt lokalsamfunn i vekst

Vedtatt av kommunestyret 4. mars 2021

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Bakgrunn for omstillingsarbeidet	3
Visjon og målsetting for omstillingsarbeidet	4
Visjonen	4
Resultatmål	4
Effekt mål	5
Innsatsområder	5
Sjømatnæring og leverandørindustri rettet mot sjømatnæring	6
Målsettinger sjømatnæringa	6
Strategier for sjømatnæringa	6
Opplevelsesnæring	7
Målsettinger opplevelsesnæringer	8
Strategi for opplevelsesnæringer basert på reiseliv, mat og kultur	8
Øvrig næringsliv	9
Målsettinger øvrig næringsliv	10
Strategier for innsatsområdet øvrig næringsliv	10
Attraktivitet	11
Målsettinger attraktivitet	12
Strategier for innsatsområde attraktivitet	12
Organisering av omstillingsarbeidet	13
Ressursinnsats og finansiering	14
Overordnet finansiering	14
Ressurser fordelt på innsatsområder	15
Avgrensninger	16

Bakgrunn for omstillingsarbeidet

Omstillingsplanen er et plangrunnlag som begrunner og prioriterer bruken av de ekstraordinære midlene Dyrøy kommune får gjennom omstillingsstatusen.

Omstillingsplanen beskriver målene for omstillingsarbeidet og de prioriterte innsatsområdene.

Fylkesrådet for Troms og Finnmark forlenget i desember 2020 omstillingsstatusen i en ny treårsperiode fra 2021- 2023. Total omstillingsperiode blir da 2018-2023.

Etter første treårsperiode er det registrert 26,9 årsverk brutto i bedrifter/prosjekter som VOX Dyrøy har bidratt til.

Arbeidsplassene måles via at bedriftene rapporterer inn fra enkeltprosjekter ved hjelp av prosjektlederrapporten og ved dialog/oppfølging av prosjekteier.

Det er økt aktivitet i næringslivet, og det er satt i gang mange satsinger som skal bidra til arbeidsplasser på lengre sikt.

Omstillingsplanen for 2021-2023 viderefører mye av det arbeidet som er påbegynt og søker i tillegg å ta opp i seg erfaringene fra de første tre årene. Omstillingsplanen vil følges opp med årlige handlingsplaner i perioden.

Vedtatt i styringsgruppa: 16. februar 2021

Vedtatt i Dyrøy kommunestyre: 4. mars 2021

Visjon og målsetting for omstillingsarbeidet

Dyrøy kommune skal tilrettelegge for vekst i eksisterende næringsliv og etablering av en bredere næringsstruktur.

Når omstillingsperioden er over, skal kommunen være styrket som forvalter, tilrettelegger og tjenesteyter til næringslivet, og næringslivet skal være mer lønnsomt og utviklingsorientert.

Visjonen

Et attraktivt lokalsamfunn i vekst.

Resultatmål

Bidra til å utvikle og sikre 50 arbeidsplasser i Dyrøy i løpet av 6-årsperioden. En arbeidsplass skal forstås som ett årsverk.

I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til et mer robust og bærekraftig næringsliv, og en mer næringsvennlig kommune (dyktig tilrettelegger).

Arbeidsplassmålet fordeles slik på år og innsatsområder:

Innsatsområder/år:	2021	2022	2023	Sum
Sjømatnæring og leverandørindustri rettet mot sjømatnæring	2	2	3	7
Opplevelsesnæring – reiselivsutvikling basert på natur, kultur og mat	1	1	1	3
Øvrig næringsliv – videreutvikling og knoppskytinger	5	5	5	15
Attraktivitet*	-	-	-	-
Sum arbeidsplasser pr år og totalt	7	8	9	25

Effektmål

I forlengelsen av omstillingsperioden skal kommunen oppleve økt nærings- og besøksattraktivitet som en direkte følge av omstillingsarbeidet. Dette skal bidra til økt bostedsattraktivitet.

Næringslivet skal være mer utviklingsorientert og kommunen skal være næringsvennlig (en dyktig tilrettelegger).

For å etablere et bredere sett med indikatorer for å følge denne utviklingen, skal det hvert år rapporteres på følgende måleindikatorer:

- ✓ Befolkningsutvikling og demografisk sammensetting
- ✓ Nyetableringer - etableringsfrekvens
- ✓ Sysselsettingsutvikling i form av arbeidsplassvekst
- ✓ Resultat i Kommune-NM

Innsatsområder

Omstillingsarbeid er fundert på strategisk, langsiktig tenking. Forutsetningene for næringsutvikling kan endre seg hurtig, jf. koronapandemien. Det er derfor viktig at omstillingsarbeidet er fleksibelt og kan justere seg raskt, samtidig som vi ser langt framover.

Det er planlagt enkelttiltak/prosjekter innenfor hvert enkelt innsatsområde. Disse beskrives i årlige handlingsplaner.

Under hvert enkelt innsatsområde er det angitt strategier, benevnt med bokstav (A til O) og navn.

Disse finnes også igjen under de enkelte innsatsområder i Handlingsplanen.

Sjømatnæring og leverandørindustri rettet mot sjømatnæring	Opplevelsesnæringer basert på reiseliv, mat og kultur	Øvrig næringsliv	Attraktivitet
			

Sjømatnæring og leverandørindustri rettet mot sjømatnæring

Sjømatnæring og tilknyttet leverandørindustri har et stort utviklingspotensial i Dyrøy. Hvis vi jobber langsiktig og strategisk med dette, kan vi få mange arbeidsplasser på sikt.

Sjømatnæringa i Senjaregionen er i sterk utvikling, og tilrettelegging og markedsføring av Espenes Industriområde er fortsatt hovedsatsingen framover.

Målsettinger sjømatnæringa

2021: 2 arbeidsplasser

2022: 2 arbeidsplasser

2023: 3 arbeidsplasser

Totalt: 7 arbeidsplasser

Espenes industriområde skal være utvidet og tilrettelagt for ny virksomhet og det skal være minst to aktører etablert på området. Utover dette skal det være gjennomført minst 4 bedriftsutviklingsprosjekter i omstillingsperioden og bidratt til minst 2 nye bedrifter.

Strategier for sjømatnæringa

	Strategi	Beskrivelse
A	Rekruttere bedrifter til Dyrøy	Ved å være synlig og tydelig skal vi tiltrekke oss aktivitet fra sjømatnæringa og deres samarbeidsnæringar på Espenes Industriområde.
B	Bedriftsrettede tiltak	Bedrifter og nyetablerere som har gode ideer og behov, skal vi støtte. Vi skal bidra til djerve satsinger og vekst, lønnsomhet og omstilling.
C	Tilrettelegging/ infrastruktur	Vi skal jobbe aktivt for å tilrettelegge for tiltak som øker attraktiviteten til industriområdet på Espenes, for aktører innen sjømatnæringa, leverandørnæringar og andre aktuelle virksomheter.
D	Kompetanse og nettverk	Vi skal arbeide for å knytte nettverk inn mot sjømatnæringa. For øvrig er strategi D lik strategi J og strategi K under innsatsområde «Øvrig næringsliv».

Opplevelsesnæring

Innsatsområdet omfatter reiselivsutvikling basert på natur, kultur og mat.

Dyrøy kommune har fra 2017 vært medlem av Visit Senja Region SA. Senjaregionen har de siste 5-8 årene hatt en betydelig vekst i reiselivet. Reiselivsnæringa i Dyrøy preges av aktive, men relativt nye bedrifter, der fisketurisme utgjør den største trafikken. Dyrøy er et lite innarbeidet reisemål, og har satset på å ta del i den regionale veksten i reiselivet.

Reiselivsbedriftene i Dyrøy har hatt stor utviklingsaktivitet de siste årene, de har utviklet bedriftene og investert betydelig. Det pågår reguleringsplanarbeid i flere av bedriftene. Det er utviklet et samarbeid bedriftene imellom, som de ønsker å videreutvikle. Våre bedrifter deltar også i prosjekter i regi av Visit Senja Region som handler om å nå de internasjonale turoperatørene og utvikle gode tilbud i lavsesongene.

Koronaepidemien har rammet den lokale reiselivsnæringa økonomisk, bedriftene har måttet fokusere på å omstille seg til nye markeder og kunder. Dette vil fortsatt vært viktigste oppgave framover, avhengig av hvordan epidemien utvikler seg.

«Regional masterplan for reisemål» vedtas i 2021 og vil være et styringsdokument for kommunene og destinasjonsselskapet. Det er vedtatt en «regional plan for besøksforvaltning».

Dyrøy kommune som medlem i Visit Senja Region vil i 2022 bli sertifisert som «bærekraftig reisemål». Det pågår også et aktivt salgs- og markedsrettet arbeid gjennom Visit Senja Region-prosjekter.

VOX har også vært involvert i en del aktører og satsinger innenfor kulturnæring, gårdsturisme, aktivitet og lokalmat som ikke er med i destinasjonsselskapet, men som er en del av opplevelsesnæringene.

VOX har vært involvert på ulike måter i alt som er nevnt over, og det er naturlig å følge det opp så lenge omstillingsperioden varer.

Målsettinger opplevelsesnæringer

2021: 1 arbeidsplass
2022: 2 arbeidsplasser
2023: 3 arbeidsplasser

1 til 2 nye bedrifter i omstillingsperioden. Minst 4 bedriftsutviklingsprosjekter i omstillingsperioden.

Videreføring og videreutvikling av bedriftssamarbeidet som startet i «SMB-Utvikling».

Strategi for opplevelsesnæringer basert på reiseliv, mat og kultur.

	Strategi	Beskrivelse
E	Reisemålsutvikling og tilrettelegging for reiselivsnæringa	<p>VOX skal være en pådriver og tilrettelegger i regionale reiselivssatsinger, sammen med - og på vegne av - reiselivet i Dyrøy. Vi skal bidra til bedre besøksforvaltning og utvikling av fellesgoder for reiselivet og lokalsamfunnet.</p> <p>Å være med på «Masterplan for reisemål i Senjaregionen» og «merket for bærekraftig reisemål» skal bidra til positive effekter for reiselivet i Dyrøy.</p> <p>VOX skal bidra til at Dyrøy tar posisjon som et attraktivt reisemål gjennom bedre informasjon, avtaler med turoperatører og ulike markedstiltak i bedriftene og i regi av Visit Senja Region.</p>
F	Bedriftsrettede tiltak	<p>Vi skal bidra til utvikling av ideer og bedriftsrettede tiltak for å øke kapasiteten, drive omstilling, markeds- og produktutvikling - og djerpe satsinger i bedrifter og hos nyetablerere. Dette inkluderer også satsinger på mat, aktiviteter og kulturnæringer.</p>
G	Bidra til kompetanseutvikling og samarbeid	<p>Vi skal bidra til godt samarbeid mellom bedriftene. I dette kan også inkluderes transport, servering, lokalmat- og aktivitetssatsinger og kulturnæringer. Vi skal og stimulere til samarbeid med lag og foreninger og andre.</p> <p>For øvrig er strategi G lik strategi J og strategi K under innsatsområde «Øvrig næringsliv».</p>

Øvrig næringsliv

Det er viktig å skape positiv utvikling i de bedriftene som allerede finnes i kommunen. Det er enklere å skape økt sysselsetting og vekst med utgangspunkt i det næringslivet vi allerede har, enn å bygge opp nye bedrifter.

Innsatsområdet inkluderer også gründere og etablerere som vil starte egen virksomhet, uavhengig av bransje.

I dette området har vi hatt størst aktivitet. Det er her de fleste arbeidsplassene har kommet så langt – og det forventes fortsatt høy aktivitet.

Vi har også fått etableringer i flere nye bransjer vi har manglet, og som har styrket tilbudet til innbyggerne og bidratt til et mer robust næringsliv. Her kan nevnes elektroinstallatør, frisør, treningssenter, privat omsorg mv.

Vi har gjennomført Innovasjon Norges utviklingsprogram «SMB-Utvikling», der 15 bedrifter i Dyrøy innen «øvrig næringsliv» og «opplevelsesnæringene» har deltatt. Vi anser dette som et godt verktøy der bedriftene får jobbe med profesjonelle rådgivere med å utvikle egne ideer og planer, og vi ønsker å gjenta det i perioden.

Målsettinger øvrig næringsliv

2021: 4 arbeidsplasser
2022: 3 arbeidsplasser
2023: 3 arbeidsplasser
Totalt: 10 arbeidsplasser

Minst 5 nye bedrifter hvert år. Minst 5 bedriftsutviklingsprosjekter hvert år. Flere av disse skal være forstudier (testing av ideer i tidlig fase). Minimum ett «SMB-U»-program gjennomført i perioden.

Strategier for innsatsområdet øvrig næringsliv

	Strategi	Beskrivelse
H	Proaktivt arbeid	Vi skal aktivt arbeide mot gründere og eksisterende bedrifter for å avdekke ideer og mulige utviklingsprosjekter. VOX skal bidra til å realisere disse. Vi skal bidra til å tenke nytt, se muligheter og skape lyst til å satse.
I	Bedriftsrettede tiltak	Bedrifter og nyetablerere som har gode ideer og behov skal få støtte hos VOX. Vi skal bidra til djerne satsinger og vekst, lønnsomhet og omstilling.
J	Samarbeid og nettverk	Vi skal skape møteplasser for næringslivet. Vi skal bidra til at flere samarbeider og at det blir lettere å få tilgang på øvrig virkemiddelapparat (som f.eks. Innovasjon Norge), FOU-miljøer, eksterne utviklingsressurser og potensielle samarbeidspartnere
K	Kompetanse	Vi skal bidra aktivt til kompetanseutvikling i enkeltbedrifter og gjennomføre felles kompetansetiltak etter behov. Økt kompetanse vil gi større utviklingsevne i næringslivet.
L	Tilrettelegge for styrket infrastruktur/næringsarealer	Vi skal tilrettelegge for utvikling av attraktive næringsarealer og lokaler for næringslivet, hovedsakelig på industriområdene og i sentrumsområdet i Brøstadbotn.

Attraktivitet

Dyrøy har over tid hatt betydelige demografiske utfordringer med få barnefødsler og flere som flytter ut, enn inn, av kommunen. Vi har også utfordringer med å rekruttere og beholde arbeidskraft til næringslivet og kommunen.

Vi ser nå en økende interesse for å flytte til kommunen, og flere av disse er yngre, men begrenset tilgang på attraktive boliger og småbruk er en flaskehals. Derfor er det satt i gang flere spennende prosesser som vi håper kan løse disse utfordringene. Disse er det naturlig å følge opp i andre halvdel av omstillingsperioden.

Sentrumsloftet skal gi oss et sentrum i Brøstadbotn vi kan være stolte av. I de neste årene skal det realiseres 14 boenheter og vi skal få oppgraderte næringsarealer i Dyrøy sentrumsbygg.

Det skal etableres en «miljøgate/handlegate» mellom Demas og Nordavindshagen, et «seniorkollektiv» med flere boliger er på idéstadiet, og det skal bygges aktivitetspark, gapahuker og elvesti - for å nevne noe. Totalt planlegges investeringer mellom 75-100 millioner i sentrum!

Som et ledd i boligstrategisk plan etablerer kommunen i 2021 en helhetlig boligjeneste i Servicetorget på kommunehuset. Foruten et felles boligkontor, skal det lages en «boligportal» som samler alt av relevant info til de som ønsker å leie, kjøpe eller bygge.

Det skal også etableres et «tilflytterteam» som kan møte de som er interesserte i Dyrøy, og det lages en innovativ nettløsning (under portalen) som viser alle ubebygde tomter og boligområder i 360-bildeformat (dronebilder).

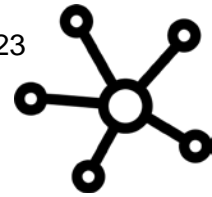
VOX Dyrøy har også vært involvert i flere tiltak med formål å styrke rekrutteringen til næringslivet, blant annet rekrutteringsseminar og forprosjektet «Ung VOXen».

Bedriftene satser og skaper arbeidsplasser, og tilgang på dyktige medarbeidere som vil bo og bli i kommunen, er helt avgjørende. Dette arbeidet får større plass i andre periode.

Det er også naturlig å se strategier og tiltak for økt bo- og næringsattraktivitet i sammenheng med besøksattraktiviteten. Aktuelle tiltak her må også sees i sammenheng med opplevelsesnæringene.

Målsettinger attraktivitet

Det skal gjennomføres prosjekter innen alle strategier i perioden. Innen 2023 skal sentrumsområdet være oppgradert og det skal være tatt gode steg for å øke rekruttering og bolyst.

Næringslivet skal oppleve at kommunen har blitt en bedre tilrettelegger.

Strategier for innsatsområde attraktivitet

	Strategi	Beskrivelse
M	Steds- og sentrumsutvikling	VOX skal følge opp sentrumsløftet i Brøstadbotn gjennom å bidra til tiltak som utvikler sentrumsområdet som attraktiv næringsarena og som møtested for kommunens innbyggere og besøkende.
N	Rekruttering og ungdomssatsing	Vi skal bidra til økt rekruttering og utvikling av næringslivet som attraktive arbeidsgivere. Vi skal følge opp samarbeidet med Ungt Entreprenørskap og utvikle ungdomssatsingen som er startet gjennom bl.a Ung VOXen.
O	Næringsvennlig kommune	VOX skal bidra til at Dyrøy kommune forstår næringslivets behov og blir en stadig bedre tilrettelegger.
P	Bolyst og boligmarked	Vi skal følge opp de viktigste tiltakene i boligstrategisk plan i samarbeid med kommunen.

Organisering av omstillingsarbeidet

Omstillingsarbeidet er fra 1.1.2020 organisert i et kommunalt foretak, VOX Dyrøy KF.

VOX Dyrøy KF er lokalisert i Nordavindshagen. Daglig leder styrer programarbeidet. Det er et eget omstillingsstyre som ledes av ordfører, og som består av 3 næringsaktører og 2 politikere.

Styret pr 1.1.2021, etter valg i kommunestyret 18.12.2019:

Styreleder:	Marit Alvig Espenes, ordfører
Nestleder:	Kenneth Karlsen, næringsaktør
Medlem:	Tom Robin Edvardsen, næringsaktør
Medlem:	Tone Pettersen, næringsaktør
Medlem:	Kjell Sverre Myrvoll, politisk valgt
Observatør:	Kristian Figenschou, Troms Fylkeskommune
Observatør:	Trond Erik Dekko Andersen, Innovasjon Norge
Observatør:	Tore Uthaug, rådmann
Observatør:	Frank Moldvik, rådgiver plan og næring.

Daglig leder er underlagt kommunens administrative systemer for saksbehandling, arkiv og økonomiadministrasjon. VOX Dyrøy har utviklet et kvalitetssystem for saksbehandling, oppfølging og porteføljestyling.

Det er etablert en arbeidsgruppe som møtes ukentlig for samordning med kommunalt tiltaksarbeid og oppfølging av felles aktiviteter, med daglig leder, ordfører, rådmann og rådgiver plan og næring.

VOX Dyrøy har etablert samarbeid med Innovasjon Norge Arktis, Visit Senja Region, Nordavind Utvikling, Næringsshagen i Midt-Troms, og ulike rådgivere/ konsulentmiljøer/ kompetansemiljøer, som bistår i prosesser og prosjekter.

Ressursinnsats og finansiering

Overordnet finansiering

Det legges opp til at årlig ramme i perioden 2021-23 er kr 4.000.000,- pr år, med årlig tildeling fra Dyrøy kommune og Troms og Finnmark fylkeskommune.

Omstillings-programmets årlige budsjettammer, finansieringsplan og totalbudsjett ser dermed slik ut (hele tusen)

Finansiør	Andel	2021	2022	2023	SUM
Troms og Finnmark fylkeskommune	75 %	3 000'	3 000'	3 000'	9 000'
Dyrøy kommune	25 %	1 000'	1 000'	1 000'	3 000'
SUM	100 %	4 000'	4 000'	4 000'	12 000'

Ressurser fordelt på innsatsområder

Fordelingen vil kunne endres fra år til år i forbindelse med behandling av handlingsplan.

Innsatsområde	2021	2022	2023	SUM	andel budsjett	andel mål
Sjømatnæring	500'	800'	800'	2 100'	23 %	28 %
Opplevelsesnæring	700'	600'	600'	1 900'	16 %	12 %
Øvrig næringsliv	1 100'	1 000'	1 000'	3 100'	26 %	60%
Attraktivitet	700'	600'	600'	1 900'	16 %	0%
Sum innsatsområder	3 000'	3 000'	3 000'	9 000'	-	-
Prosjektarbeid*	800'	800'	800'	2 400'	20 %	-
Administrasjon**	200'	200'	200'	600 000	5 %	-
Sum prosjektarbeid og adm.	1 000'	1 000'	1 000'	3 000'		-
SUM	4 000'	4 000'	4 000'	12 000'	100 %	100 %

De vedtatte retningslinjene vi har for bruk av omstillingsmidlene sier at bedriftene kan søke på de avsatte midlene på hvert enkelt innsatsområde.

Prosjekteiernes (bedriftenes) egenfinansiering, samt eventuell annen finansiering i prosjektene som kommer fra andre kilder, kommer i tillegg.

Det er et uttalt mål av omstillingsmidlene skal bidra til å utløse andre midler, for eksempel fra Innovasjon Norge.

Avgrensninger

Forvaltning av og bruk omstillingsmidlene reguleres av Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler forvaltet av fylkeskommunene, sist endret fra 01.06.2018, med tilhørende retningslinjer.

Forskriften regulerer forvaltning og bruken av de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene over kap. 550 «Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene» og kap. 553 «Omstillingsdyktige regioner». Omstillingsarbeid ligger under kap. 553 post 65 «Omstillingsprogram ved akutte endringer i arbeidsmarkedet».

Tilskudd kan ikke dekke:

- ✓ Drift av næringsvirksomhet eller organisasjoner
- ✓ Direkte eller indirekte investeringer i virksomheters egenkapital
- ✓ Drift eller investeringer i statlige, fylkeskommunale eller kommunale lovpålagte oppgaver

Omstillingsmidlene skal i hovedsak brukes til forstudier og forprosjekter, unntaksvis hovedprosjekter. Tilskuddet skal ha utløsende effekt.

Prosjekter innenfor tradisjonell jord- og skogbruksdrift kan normalt ikke tildeles omstillingsmidler, fordi disse har egne midler (søkbare ordninger) til slikt.

Omstillingsarbeidet er et ekstraordinært næringsutviklingsarbeid, og bruk av omstillingsmidlene skal føre til arbeidsplasser. Andre formål kan unntaksvis støttes, eksempelvis tilretteleggende tiltak eller kompetanseutviklingstiltak.

Det legges til grunn at PLP-metoden skal brukes i alle prosjekter. PLP er en prosjektstyringsmetode og et begrepsapparat, utviklet av Innovasjon Norge. PLP opererer med faseinndelt prosjektgjennomføring, fast organisering og faste roller, tydelig beslutningsprosess og gode rutiner for oppfølging og kvalitetssikring. Se mer på www.regionalomstilling.no.

Omstillingsstyret har vedtatt retningslinjer for bruk av omstillingsmidlene, sist revidert 08.12.2020 etter vedtak i omstillingsstyret.